

השפעות חינוכיות של תכנית "עת הדעת" בטקסס: תקציר ממצאי מחקר הערכה

ד"ר יגאל רוזן ודון בק-היל
יוני 2011

במהלך שנה"ל תשע"א נערך מחקר מבוקר אודות השפעותיה החינוכיות של תכנית "עת הדעת" בטקסס, ארה"ב, בשיתוף משרד החינוך.

מטרות

מטרת מחקר הערכה זה הייתה לבחון את ההשפעות של למידה והוראה בתכנית על:

- **ידע ומיומנויות של תלמידים במתמטיקה ובקריאה**, על-בסיס השוואה שבין תוצאות מבחנים סטנדרטיים מסוף שנה"ל הקודמת, לתוצאות מבחנים סטנדרטיים בסוף שנה"ל הנוכחית.
- **תדירות בעיות משמעת והיעדרויות ללא אישור**, כפי שמתועדות על-ידי מזכירות בית-הספר באופן שיטתי.
- **עמדות ותפישות תלמידים ומורים** כלפי למידה והוראה בכלל ובתכנית "עת הדעת" בפרט, על-בסיס ראיונות ודיווחים בשאלוני עמדות תלמידים ומורים.
- **פרקטיקות הוראה ולמידה**, בהתבסס על תצפיות שיטתיות שנערכו בתחילת שנה"ל ובסיומה.

הקבוצות שנבדקו

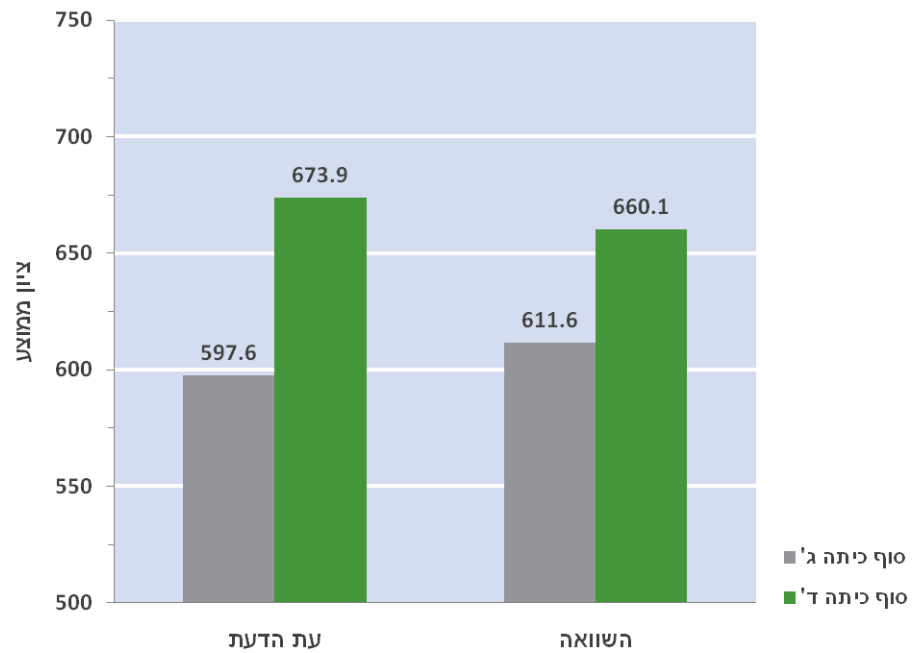
במחקר השתתפו תלמידי כיתות ד' ו-ה' משני בתי-ספר בהם נלמדו המקצועות מתמטיקה וקריאה בתכנית "עת הדעת" ושני בתי-ספר בהם למדו התלמידים בתנאים מסורתיים ללא אמצעים טכנולוגיים. בתי-ספר משווים נבחרו על-ידי משרד החינוך על-פי רקע חברתי-כלכלי בדומה לבתי-הספר שלקחו חלק בתכנית. בסה"כ השתתפו במחקר 122 תלמידי כיתות ד' אשר למדו בתכנית "עת הדעת" ו-75 תלמידי כיתות ד' משני בתי-ספר אחרים אשר למדו בתנאים מסורתיים. בשכבת כיתות ה', השתתפו במחקר 144 תלמידים שלמדו בתכנית "עת הדעת" ו-112 תלמידים בקבוצת השוואה. כמו-כן, השתתפו במחקר 12 מורים אשר לימדו בתכנית "עת הדעת" ו-8 מורים אשר לימדו בקבוצת השוואה.

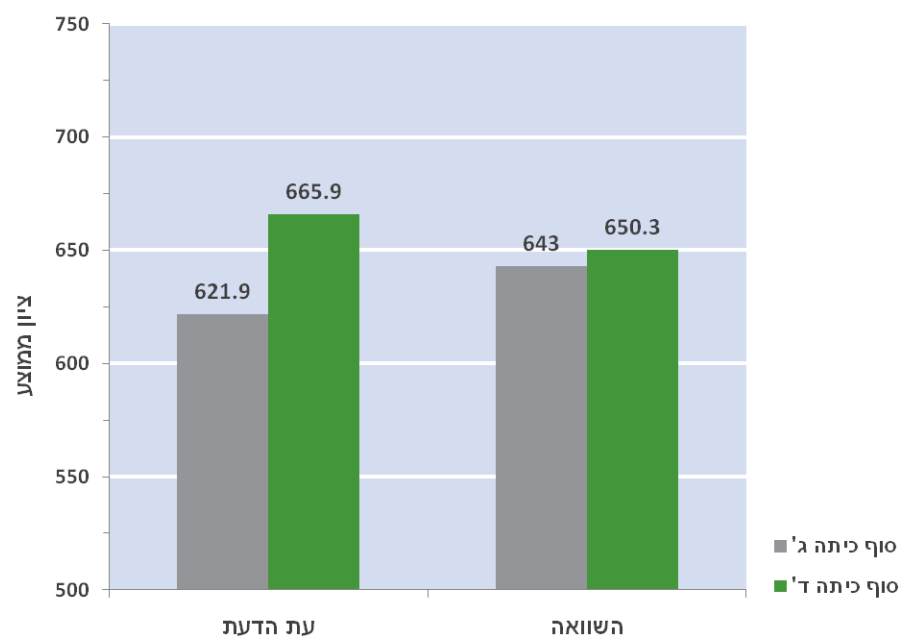
הממצאים

ממצאים ראשוניים של המחקר מראים כי במהלך שנה"ל תשע"א חלה עלייה מובהקת סטטיסטית בציוני מתמטיקה וקריאה בקרב תלמידי כיתות ד' שלמדו בתכנית "עת הדעת" לעומת תלמידי השוואה.

השפעה של תכנית עת הדעת על הישגים לימודיים של תלמידי כיתות ד' במתמטיקה

השפעה של תכנית עת הדעת על הישגים לימודיים של תלמידי כיתות ד' בקריאה

ממצא חיובי דומה התקבל גם בקרב תלמידי כיתות ה'. כמו-כן נמצא כי במהלך השנה חלה **ירידה של 29.2%** במספר היעדרויות לא מוצדקות בכיתות "עת הדעת", זאת לעומת עלייה משמעותית שנמצאה בכיתות ההשוואה במהלך החודשים האחרונים של שנת הלימודים. לצד השפעות אלה, נמצא כי במהלך השנה חלה **ירידה של 62.5% בבעיות משמעת בכיתות "עת הדעת"**, לעומת כיתות השוואה.

סיכום

ממצאים אלה מצביעים על אפקטיביות חינוכית גבוהה של תכנית "עת הדעת". בימים אלה עורך צוות המחקר ניתוח נתוני עמדות ותפישות מורים ותלמידים וכן פרקטיקות הוראה ולמידה. ממצאי ניתוחים אלה יסייעו בהבנת תהליכים חינוכיים העומדים בבסיס השפעות התכנית, כפי שמדווחות בסיכום זה.

